

KONVENCIJA BROJ 121

O BENEFICIJAMA ZA POVREDU NA POSLU, 1964. god

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvao Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada i koja se sastala 17. juna 1964. god. na svom četrdeset osmom zasjedanju, budući da je odlučila da usvoji izvjesne prijedloge koji se odnose na beneficije za nesreću na poslu i profesionalne bolesti, pitanje koje predstavlja petu tačku dnevnog reda zasjedanja, i budući da je odlučila da ti prijedlozi dobiju formu Međunarodne konvencije, usvaja dana 08. jula 1964. god. sljedeću konvenciju, koja će biti nazvana Konvencija o beneficijama za nesreću na poslu, 1964. god.:

Član 1.

U smislu ove konvencije:

- a) izraz „zakonodavstvo“ odnosi se na zakone i propise, kao i na sve odredbe iz oblasti socijalne sigurnosti;
- b) izraz „propisan“ znači određen nacionalnim zakonodavstvom ili na osnovu njega;
- c) izraz „industrijsko preduzeće“ odnosi se na sva preduzeća u sljedećim granama privredne djelatnosti: rudarstvo i vađenje kamena, prerađivačka industrija, visoka i niska gradnja, elektroindustrija, plin, vodovod i sanitarne službe, transport, skladištenje i saobraćaj;
- d) izraz „izdržavan“ znači zavisen položaj za koji se pretpostavlja da postoji u propisanim slučajevima;
- e) izraz „dijete na izdržavanju“ označava:
  - I) dijete mlađe od dobi kada prestaje obavezno školovanje ili dijete mlađe od 15 godina, s tim da treba uzeti i stariju djecu koja nisu završila obavezno školovanje, i
  - II) u propisanim uslovima, dijete koje je starije od doba naznačenog u podparagrafu i), a koje je šegrt ili učenik ili je, zbog neke hronične bolesti ili tjelesne mane, nesposobno za bilo kakvu profitabilnu djelatnost, ukoliko nacionalno zakonodavstvo ne definiše izraz „dijete na izdržavanju“ kao izraz koji podrazumijeva svako dijete koje je starije od doba naznačenog u podparagrafu i).

Član 2.

1. Država članica čiji privredni i medicinski kapaciteti nisu dovoljno razvijeni može, na osnovu izjave koju će priložiti uz ratifikaciju, koristiti privremena odstupanja naznačena u sljedećim članovima: član 5., član 9. paragraf 3) podparagraf b), član 12., član 15. paragraf 2) i član 18. paragraf 3). U svakoj takvoj izjavi treba se navesti razlog takvog odstupanja.

2. Svaka država članica koja je dala izjavu u smislu paragrafa 1. ovog člana, treba u izvještaju o primjeni ove konvencije koji podnosi u skladu sa članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada dati izjavu o svakom pojedinačnom odstupanju, ako: kojim se koristi:

- a) razlozi za takvo odstupanje još postoje;
- b) se odriče prava na to odstupanje od određenog datuma

Član 3.

1. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju može, na osnovu izjave koju prilaže uz ratifikaciju da izuzme iz primjene konvencije:

- a) mornare, uključujući pomorske ribare;

b) službenike javnih službi,
kada su ove kategorije zaštićene posebnim sistemima koji obezbjeđuju, u ukupnom iznosu, beneficije koje su u najgorem slučaju iste kao i predviđene beneficije u ovoj konvenciji.

2. Kada je na snazi izjava data u skladu sa prethodnim paragrafom ovog člana, država članica može da izuzme lica pomenuta u izjavi iz ukupnog broja zaposlenih lica, na osnovu kojeg se izračunava procenat zaposlenih lica saglasno članu 4. paragraf 2. podparagraf d) i članu 5.

3. Svaka država članica koja je dala izjavu saglasno paragrafu 1. ovog člana može, zatim, da saopšti generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada da prihvata obaveze koje proističu iz ove konvencije u odnosu na kategoriju ili kategorije koje su bile izuzete prilikom ratifikacije.

Član 4.

1. U vezi sa beneficijama u slučaju nesreće na poslu, nacionalnim zakonodavstvom trebaju biti zaštićeni svi zaposleni (uključujući šegrete) u privatnom i javnom sektoru, uključujući i zadruge, i, u slučaju smrti hranioca porodice, propisane kategorije korisnika.

2. Ako to bude smatrala potrebnim, svaka država članica može predvidjeti izuzetke u odnosu na:

- a) lica koja su bez redovnog posla i koja ne rade za račun preduzeća ili poslodavca;
- b) radnike koji su bez posla;
- c) članove porodice poslodavca koji rade za njega i žive u njegovoj kući;
- d) ostale kategorije zaposlenih čiji broj ne treba biti veći od 10% svih zaposlenih, osim onih koji su izuzeti u skladu sa podparagrafima a) do c).

Član 5.

Kada je na snazi izjava data u skladu sa članom 2., primjenjivanje nacionalnog zakonodavstva u vezi sa beneficijama u slučaju nesreće na poslu ne može se ograničiti na propisane kategorije zaposlenih čiji ukupan broj nije manji od 75% svih zaposlenih u industrijskim preduzećima, i u slučaju smrti hranioca porodice, na propisane kategorije korisnika.

Član 6.

Osigurani slučajevi, ako nastaju usljed povrede na poslu ili propisanih profesionalnih oboljenja obuhvataju:

- a) bolest;
- b) nesposobnost za rad prouzrokovanu bolešću, što uključuje gubitak zarade koji je određen nacionalnim zakonodavstvom;
- c) potpuni ili djelimični gubitak sposobnosti zarađivanja iznad propisanog stepena, kada je vjerovatno da će on biti stalan, ili odgovarajuće smanjenje fizičke sposobnosti;
- d) gubitak sredstava za život usljed smrti hranioca porodice za propisane kategorije korisnika.

Član 7.

1. Svaka država članica treba propisati definiciju „nesreća na poslu" koja će sadržavati uslove u kojima se nesreća prilikom dolaska i odlaska s posla smatra kao nesreća na poslu i treba da u svojim izvještajima u vezi sa primjenom ove konvencije koje podnosi saglasno članu 22. Ustava MOR-a, specifiira izraze ove definicije.

2. Kada su nesreće pri odlasku i dolasku sa posla obuhvaćene nekim sistemima socijalnog osiguranja, osim onih koji se odnose na beneficije za povredu na poslu i kada ti sistemi, za slučaj nesreće pri dolasku i odlasku s posla, predviđaju beneficije koje su u ukupnom iznosu u najgorem slučaju jednake beneficijama koje predviđa ova konvencija, neće biti potrebno donositi odredbe za nesreće pri dolasku i odlasku sa posla u okviru definicije „nesreće na poslu“.

Član 8.

Svaka država članica treba da:

a) zakonskim putem propiše listu bolesti kojom bi se obuhvatile bar one bolesti koje su nabrojane u prilogu I ove konvencije i koje će se smatrati profesionalnim bolestima, u propisanim uslovima; ili

b) u svom zakonodavstvu propiše opću definiciju profesionalnih bolesti dovoljno široku da bi obuhvatila bar one bolesti koje su nabrojane u prilogu I ove konvencije; ili

c) propiše listu bolesti saglasno odredbi a) koja bi se dopunila općim definicijama profesionalnih bolesti ili nekim drugim odredbama kojim se utvrđuje profesionalno porijeklo bolesti koje nisu unijete u listu ili onih bolesti koje se ne manifestuju u propisanim uslovima.

Član 9.

1. Svaka država članica treba, da zaštićenim licima obezbijedi sljedeće:

Svaka država članica, u saglasnosti sa propisanim uslovim, dužna je da zaštićenim licima obezbijedi sljedeće beneficije:

a) njegu i odgovarajuće beneficije za bolest;

b) novčana davanja u osiguranim slučajevima koji su navedeni u članu 6. podparagrafi b), c) i d).

2. Sticanje prava na beneficije ne treba uslovljavati radnim stažom, dužinom osiguranja ili plaćanjem doprinosa, s tim što se za profesionalne bolesti može propisati dužina izloženosti riziku.

3. Beneficije se treba dodjeljivati u toku trajanja osiguranog slučaja. Međutim, kada se radi o nesposobnosti za rad, novčano davanje se ne mora isplaćivati za prva tri dana:

a) kada se zakonodavstvom države članice predviđa rok čekanja na dan stupanja na snagu ove konvencije i pod uslovom da država članica, u svojim izvještajima o primjeni Konvencije koje podnosi saglasno članu 22. Ustava MOR-a, navede postojeće razloge zbog kojih je koristila izuzimanje; ili

b) kada je izjava, data shodno članu 2., na snazi.

Član 10.

1. Beneficije za zdravstvenu zaštitu i liječenje obuhvataju:

a) opću i specijalističku ljekarsku njegu licima smještenim u bolnicama ili van bolnica, uključujući i kućnu posjetu;

b) njegu zuba;

c) bolničku njegu, kod kuće ili u bolnici ili nekoj drugoj zdravstvenoj ustanovi;

d) izdržavanje u bolnici, oporavilištu, sanatorijumu ili nekoj drugoj zdravstvenoj ustanovi;

e) snabdjevanje zubnim, farmaceutskim i drugim medicinskim ili hirurškim sredstvima, uključujući proteze i njihovo održavanje, kao i naočare; i

f) njegu koju pruža pripadnik neke druge profesije zakonski priznate kao srodne medicinskoj, pod nadzorom ljekara ili zubara; i

g) ukoliko je moguće, sljedeću njegu na licu mjesta:

i) hitnu pomoć žrtvama teške nesreće;

ii) dalje liječenje lica koja su pretrpjela lakše povrede zbog kojih ne treba prekidati rad.

2. Beneficije koje se daju saglasno paragrafu 1. ovog člana treba da doprinesu očuvanju, ponovnom uspostavljanju ili, ako to nije moguće, poboljšanju zdravlja povrijeđene osobe i njene radne sposobnosti i da zadovoljavaju njene lične potrebe.

Član 11.

1. Svaka država članica koja predviđa ljekarsku njegu i slične beneficije odredbama općeg zdravstvenog sistema ili sistema zdravstvene njege zaposlenih lica, može u svom zakonodavstvu predvidjeti pružanje ove njege i liječenja licima koja su doživjela nesreću na poslu ili oboljelim od profesionalnih bolesti pod istim uslovima kao i ostalim korisnicima, pod uslovima da se ta lica ne nađu u oskudici.

2. Svaka država članica koja predviđa zdravstvenu zaštitu za povrijeđeno lice u obliku naknade njegovih izdataka, može da donese posebne propise za slučajeve u kojima obim, trajanje ili troškovi tog liječenja prevazilaze umjerene granice, pod uslovom da se ovi propisi ne kose sa odredbama iznijetim u članu 10. paragraf 2. i da su izrađeni tako da se ta lica ne nađu u oskudici.

Član 12.

Kada je izjava data saglasno članu 2. na snazi, zdravstvene zaštita i odgovarajuće beneficije treba da u osiguranom slučaju obuhvataju bar:

a) opću ljekarsku njegu, uključujući i kućnu posjetu;

b) specijalističku ljekarsku njegu licima smještenim u bolnicama ili van bolnica, uključujući i kućnu posjetu;

c) snabdjevanje osnovnim farmaceutskim proizvodima, na osnovu recepta koji izdaje ljekar ili neko drugo kvalifikovano lice;

d) smještaj u bolnici, ako je to potrebno; i

e) ukoliko je moguće, hitnu pomoć na radnom mjestu licima koja su doživjela nesreću na poslu.

Član 13.

U slučaju privremene radne nesposobnosti ili radne nesposobnosti u početnoj fazi, isplata novca će se vršiti periodično i obračunavati saglasno odredbama člana 19. ili člana 20. ove konvencije.

Član 14.

1. U slučaju kada postoji vjerovatnoća da će gubitak sposobnosti za rad biti trajan, ili u slučaju odgovarajućeg smanjenja fizičke sposobnosti, beneficije će se isplaćivati u svim slučajevima u kojima ovaj gubitak ili smanjenje sposobnosti premašuju propisani stepen i traju po isteku perioda u toku kojeg se daju beneficije, u skladu sa članom 13. ove konvencije.

2. U slučaju, kada postoji vjerovatnoća da će potpuni gubitak sposobnosti za rad biti trajan, ili u slučaju odgovarajućeg smanjenja fizičke sposobnosti, beneficije će se isplaćivati periodično i obračunavaće se saglasno odredbama člana 19. ili člana 20. ove konvencije.

3. U slučaju kada postoji vjerovatnoća da će neki bitan djelimičan gubitak sposobnosti za rad biti trajan i veći od propisanog stepena, taj gubitak ili u slučaju odgovarajućeg smanjenja fizičke sposobnosti, beneficije će se isplaćivati periodično u skladu sa beneficijama predviđenim u paragrafu 2. ovog člana.

4. U slučaju kada postoji vjerovatnoća da će svaki drugi djelimični gubitak sposobnosti za rad biti stalan i koji je veći od propisanog stepena navedenog u paragrafu 1. ovog člana, ili u slučaju odgovarajućeg smanjenja fizičke sposobnosti, beneficije mogu bude u obliku jednokratnoga plaćanja.

5. Stepen gubitka sposobnosti za rad i odgovarajućeg smanjenja fizičke sposobnosti pomenuti u paragrafima 1. i 3. ovog člana propisat će se tako da se zainteresovani ne nađu u oskudici.

Član 15.

1. U izuzetnim okolnostima i uz saglasnost povrijeđenog lica, ukupna suma ili jedan dio periodičnog plaćanja predviđenog u paragrafima 2. i 3. člana 14. može se pretvoriti u jednokratno davanje, koje bi odgovaralo ekvivalentu vrijednosti pomenute periodične isplate, ukoliko nadležna vlast ima razloga da vjeruje da će ovako jednokratno davanje povrijeđeni iskoristiti mnogo povoljnije.

2. Kada je izjava data saglasno članu 2. na snazi i država članica smatra da ne raspolaže administrativnim mogućnostima potrebnim za obezbjeđenje redovnog periodičnog isplaćivanja, onda može periodične isplate predviđene u paragrafima 2. i 3. člana 14. promijeniti u jednokratno davanje koje bi odgovaralo ekvivalentu vrijednosti pomenutih periodičnih isplata i koje bi bilo obračunato na osnovu raspoloživih podataka.

Član 16.

Povećanje periodičnih isplata ili drugih dopunskih i posebnih beneficija, prema tome kako bude propisano, treba predvidjeti za povrijeđena (onesposobljena) lica čije stanje zahtijeva stalnu pomoć ili prisutnost nekog drugog lica.

Član 17.

Trebaju se propisati uslovi pod kojima će se periodična isplata u pogledu smanjenja fizičke sposobnosti preispitati, obustaviti ili ukinuti, ukoliko dođe do promjene stepena tog smanjenja.

Član 18.

1. U slučaju smrti hranioca porodice, propisano gotovinsko periodično plaćanje udovici, onesposobljenom udovcu na izdržavanju, djeci na izdržavanju umrloga i svim ostalim licima predviđenim nacionalnim zakonodavstvom, obračunavati će se u skladu sa odredbama člana 19. ili člana 20. s tim da se ne treba donositi odredba za beneficije onesposobljenom ili udovcu na izdržavanju kada je gotovinska isplata ostalim preživjelim korisnicima znatno veća od one koja je predviđena u ovoj konvenciji i ako neki drugi sistem socijalnog osiguranja, osim onog za povrede na radu, predviđa beneficije veće od beneficija za invalidnost koje su predviđene u Konvenciji o socijalnoj sigurnosti (Minimalni standardi), 1952. god.

2. Pored toga, isplaćivaće se i beneficija za pogrebne troškove u propisanom iznosu koji neće biti manji od prosječnog iznosa za pogrebne troškove. Ako isplate u novcu preživjelim korisnicima znatno prevazilaze beneficije predviđene ovom konvencijom, pravo na beneficiju za pogrebne troškove može zavisiti od propisanih uslova.

3. Kada je izjava data saglasno članu 2. na snazi i država članica smatra da ne raspolaže neophodnim administrativnim kapacitetima za redovne periodične isplate, periodične isplate pomenute u stavu 1. ovog člana mogu se pretvoriti u paušalni iznos koje bi odgovaralo ekvivalentu vrijednosti pomenutih periodičnih isplata koja bi bila obračunata na osnovu raspoloživih podataka.

Član 19.

1. Za svako periodično plaćanje na koje se primjenjuje ovaj član, iznos beneficija povećan za iznos porodičnog dodatka koji se isplaćuju tokom osiguranog slučaja, treba da budu za tipskog korisnika označenog u tabeli II ove konvencije i za osigurani slučaj o kome se radi, u najgorem slučaju jednak procentu (označenom u tabeli) ukupne ranije zarade korisnika ili njegovog hranioca porodice i iznosa porodičnih dodataka koji se isplaćuju zaštićenom licu koje ima iste porodične obaveze kao i tipski korisnik.

2. Ranija zarada korisnika ili njegovog hranioca porodice treba se obračunavati u skladu sa propisanim pravilima, a kada su zaštićena lica ili njihovi hranioci porodice klasirani prema zaradi, ranije zarade se mogu obračunavati na osnovu bazičnih zarada klasa kojima pripadaju.

3. Može biti propisana maksimalna granica za iznos beneficija ili za zarade na osnovu kojih se vrši obračun beneficija pod uslovom da je taj maksimum određen tako da zadovoljava odredbe paragrafa 1. ovog člana, kada je ranija zarada korisnika ili njegovog hranioca jednaka ili niža od plate kvalifikovanog radnika - muškarca.

4. Ranija zarada korisnika ili njegovog hranioca, plata kvalifikovanog radnika - muškarca, kao i beneficije i porodični dodaci trebaju se obračunavati po istoj vremenskoj osnovi.

5. Za ostale korisnike, beneficije će se odrediti tako da bude u razumnoj srazmjeri sa beneficijama za tipskog korisnika.

6. U smislu ovog člana, izraz kvalifikovani radnik - muškarac odnosi se na:

a) montera ili strugara u mehaničkoj industriji izuzev industrije električnih mašina; ili
b) tipskog kvalifikovanog radnika koji se bira prema odredbama sljedećeg paragrafa; ili
c) lice čija je zarada jednaka ili viša od zarade 75% svih zaštićenih lica, računajući tu zaradu na godišnjoj osnovi ili na osnovi nekog kraćeg vremenskog perioda, prema tome kako bude propisano; ili

d) lice čija zarada iznosi 125% prosječne zarade svih zaštićenih lica.

7. Tipski kvalifikovani radnik, u smislu primjene podparagrafa b) prethodnog paragrafa, treba biti lice koje je zaposleno u glavnoj grani ekonomskih aktivnosti u kojoj radi najveći broj zaštićenih radno sposobnih muškaraca ili hranioca porodice, kao što može biti slučaj, u podjeli koja uključuje najveći broj takvih lica ili hranioca; u tom smislu trebaju se koristiti međunarodni standardi za klasifikaciju industrija svih grana ekonomskih aktivnosti, koje je usvojilo Vijeće za ekonomska i socijalna pitanja Ujedinjenih nacija na svom sedmom zasjedanju 27. augusta 1948. godine, i uvrstilo ih u aneks ove konvencije, ili se može koristiti bilo koja dopunjena klasifikacija.

8. Kada se iznos beneficija razlikuje u pojedinim oblastima, treba se odrediti kvalifikovani manuelni radnik za svaku oblast, u skladu sa odredbama paragrafa 6. i 7. ovog člana.

9. Plata kvalifikovanog radnika - muškarca treba se odrediti na osnovu plate za normalno radno vrijeme, određene bilo kolektivnim ugovorima, bilo nacionalnim zakonodavstvom ili na osnovu istog, bilo običajem, uključujući tu i dodatke na povećanje troškova života, ako postoje; ako se ovako određene plate razlikuju prema oblastima i ne primjenjuje se paragraf 8. ovog člana, plata se treba odrediti na osnovu srednje plate.

10. Periodična isplata ne smije biti manja od propisanog minimalnog iznosa.

Član 20.

1. Za svako periodično plaćanje na koje se primjenjuje ovaj član, iznos beneficija povećan za iznos porodičnog dodatka koji se isplaćuju tokom osiguranog slučaja, treba da budu za tipskog korisnika označenog u tabeli II ove konvencije i za osigurani slučaj o kome se radi, u najgorem slučaju jednak procentu (označenom u tabeli) ukupne ranije zarade korisnika ili njegovog hranioca porodice i iznosa porodičnih dodataka koji se isplaćuju zaštićenom licu koje ima iste porodične obaveze kao i tipski korisnik.

2. Plata kvalifikovanog radnika - muškarca, kai i beneficije i porodični dodaci trebaju se obračunavati po istoj vremenskoj osnovi.

3. Za ostale korisnike, beneficije će se odrediti tako da bude u razumnoj srazmjeri sa beneficijama za tipskog korisnika.

4. U smislu ovog člana, izraz kvalifikovani radnik - muškarac odnosi se na:

a) tipskog kvalifikovanog radnika u mašinskoj industriji, osim u industriji električnih mašina; ili

b) tipskog kvalifikovanog radnika odabranog u skladu sa odredbama narednog paragrafa.

5. Tipiski kvalifikovani radnik, u smislu primjene podparagrafa b) prethodnog paragrafa, treba biti lice koje je zaposleno u glavnoj grani ekonomskih aktivnosti u kojoj radi najveći broj zaštićenih radno sposobnih muškaraca ili hranioca porodice, kao što može biti slučaj, u podjeli koja uključuje najveći broj takvih lica ili hranioca; u tom smislu trebaju se koristiti međunarodni standardi za klasifikaciju industrija svih grana ekonomskih aktivnosti, koje je usvojilo Vijeće za ekonomska i socijalna pitanja Ujedinjenih nacija na svom sedmom zasjedanju 27. augusta 1948. godine, i uvrstilo ih u aneks ove konvencije, ili se može koristiti bilo koja dopunjena klasifikacija.

6. Kada se iznos beneficija razlikuje u pojedinim oblastima, treba se odrediti kvalifikovani manuelni radnik za svaku oblast, u skladu sa odredbama paragrafa 4. i 5. ovog člana.

9. Plata kvalifikovanog radnika - muškarca treba se odrediti na osnovu plate za normalno radno vrijeme, određene bilo kolektivnim ugovorima, bilo nacionalnim zakonodavstvom ili na osnovu istog, bilo običajem, uključujući tu i dodatke na povećanje troškova života, ako postoje; ako se ovako određene plate razlikuju prema oblastima i ne primjenjuje se paragraf 6. ovog člana, plata se treba odrediti na osnovu visine srednje plate.

8. Periodična isplata ne smije biti manja od propisanog minimalnog iznosa.

Član 21.

1. Iznosi tekućih novčanih beneficija koje su u toku, shodno paragrafima 2. i 3. člana 14. i paragrafu 1. člana 18. trebaju se ponovo razmotriti nakon bitnih promjena općeg nivoa zarada koje nastanu zbog povećanja troškova života.

2. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju mora u godišnjem izvještaju o primjeni ove konvencije kojega dostavlja u skladu članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada navesti zaključke do kojih je došla na osnovu ovih revizija i naznačiti šta će poduzeti u tom pogledu.

Član 22.

1. Beneficije na koje bi zaštićeno lice trebalo imati pravo mogu biti obustavljene u propisanoj mjeri:

a) sve dok se zainteresovano lice ne nalazi na teritoriji države članice;

b) sve dok se zainteresovano lice izdržava iz javnih fondova ili o trošku neke ustanove ili službe socijalne sigurnosti;

c) ako je zainteresovano lice pokušalo da prevarom ostvari neku beneficiju;

d) ako je osigurani slučaj prouzrokovan zločinom ili prijestupom koje je počinilo zainteresovano lice;

e) ako je osigurani slučaj prouzrokovan pijanstvom ili namjernim prijestupom koje je počinilo zainteresovano lice;

f) u pogodnim slučajevima, kada zainteresovano lice ne koristi usluge zdravstvene službe ili službe za rehabilitaciju koje su mu na raspolaganju, ili se ne pridržava pravila propisanih za provjeravanje postojanja osiguranog slučaja ili nastavka pružanja beneficija za osigurani slučaj, ili za vladanje korisnika beneficija; i

g) u pogledu beneficija u slučaju smrti hranioca porodice sve dok udovica živi sa drugim muškarcem kao njegova supruga.

2. U propisanim slučajevima i unutar propisanih granica, jedan dio novčanih beneficija koje bi se dodjeljivale treba se isplaćivati licima koje zainteresovani izdržava.

Član 23.

1. Svaki podnosilac zahtjeva mora imati pravo na žalbu u slučaju odbijanja beneficija ili osporavanja njene vrste i visine.

2. Kada je kod primjene ove konvencije administracija zdravstvene zaštite povjerena sektoru vlade koji je odgovoran za zakonodavstvo, pravo žalbe predviđeno u paragrafu 1. ovog člana može biti zamijenjeno pravom na prigovor u vezi sa odbijanjem prava na pružanje zdravstvene zaštite ili kvalitetom pružene njege, koje provjerava odgovarajući organ.

3. Ako se zahtjevi podnose specijalnim sudovima za pitanja socijalne sigurnosti ili beneficija za povrede na poslu u kojima su zastupljena zaštićena lica, pravo na žalbu se ukida.

Član 24.

1. Kada administraciju ne vrši ustanova čiji status regulišu javni organi vlasti ili sektor vlade koji je odgovoran za zakonodavstvo, predstavnici zaštićenih lica treba da, pod propisanim uslovima, učestvuju u upravljanju ili da sudjeluju u njenom radu u savjetodavnoj ulozi. Nacionalno zakonodavstvo može također predvidjeti učešće predstavnika poslodavaca i javnih organa vlasti.

2. Država članica treba prihvatiti opću odgovornost za prikladnu upravu (ispravno poslovanje) ustanova i službi koje sudjeluju u primjeni ove konvencije.

Član 25.

Svaka država članica će snositi opću odgovornost u pogledu isplaćivanja beneficija dodijeljenih na osnovu konvencije i preduzeti sve potrebne mjere u tom cilju.

Član 26.

1. Svaka država članica treba da, u propisanim uslovima:

- a) preduzima preventivne mjere protiv nesreća na poslu i profesionalnih bolesti;
- b) obezbijedi službe rehabilitacije koje treba da pripreme onespobljeno lice, kad god je to moguće, da se ponovo vrati na svoj raniji posao ili, ako to nije moguće da obavlja neku drugu unosnu djelatnost koja najbolje odgovara njegovim sposobnostima i mogućnostima; i
- c) preduzima mjere za lakše zapošljavanje onespobljenih na prikladnim poslovima.

2. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju mora u izvještajima o primjeni ove konvencije koje dostavlja u skladu članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada navesti informacije o učestalosti i težini nesreća na poslu.

Član 27.

Svaka članica na svojoj teritoriji treba da obezbijedi da strani državljani imaju ista prava na beneficije za nesreću na poslu i profesionalne bolesti kao i domaći državljani.

Član 28.

1. Ovom konvencijom revidiraju se Konvencija o obeštećenju radnika (poljoprivreda), 1921. god., Konvencija o obeštećenju radnika (nesreće na poslu), 1925. god., Konvencija o obeštećenju radnika (profesionalne bolesti), 1925 god., i Konvencija o obeštećenju radnika (profesionalne bolesti) (revidirana), 1934. god.

2. Država članica koja ratifikuje ovu konvenciju, a koja je ratifikovala Konvenciju o obeštećenju radnika (profesionalne bolesti) (revidirana), 1934. god., treba, u skladu sa članom 8. te konvencije, po pravu (ipso jure) odmah otkazati ovu konvenciju, ako i kada konvencija treba stupiti na snagu, s tim što stupanjem na snagu ove konvencije neće biti onemogućena ratifikacija Konvencije o obeštećenju radnika (profesionalne bolesti) (revidirana), 1934. god.

Član 29.

Po članu 75. Konvencije o socijalnoj sigurnosti (minimalni standardi), 1952. god., VI dio i odgovarajuće odredbe ostalih dijelova pomenute konvencije prestat će se primjenjivati na svaku državu članicu koja je ratifikovala ovu konvenciju počev od dana njenog stupanja na snagu za tu članicu. Pri svemu tome, prihvatanje obaveze po ovoj konvenciji će se, u skladu sa članom 2. Konvencije o socijalnoj sigurnosti (minimalni standardi), 1952. god, smatrati kao prihvatanje obaveza iz VI dijela i odgovarajućih odredba ostalih dijelova pomenute konvencije.

Član 30.

Ako to bude predviđeno nekom konvencijom koju Konferencija može kasnije usvojiti i koja se može odnositi na jedan ili više predmeta koje obrađuje ova konvencija, odredbe ove konvencije koje će biti unijete u novu konvenciju, kao što može biti propisano navedenom konvencijom, trebaju se prestati primjenjivati na svaku državu članicu koja je ratifikovala navedenu konvenciju, počev od dana njenog stupanja na snagu za pomenutu članicu.

Član 31.

1. Međunarodna konferencija rada može, dvotrećinskom većinom, na svakom zasjedanju na čijem se dnevnom redu nalazi to pitanje, usvojiti amandmane za Tabelu I ove konvencije.

2. Ovi amandmani će važiti za države članice koje su već ratifikovale ovu konvenciju, čim budu saopštile generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada da ih prihvataju.

3. Ukoliko, prilikom usvajanja amandmana, Konferencija ne odluči drukčije, oni će, samim tim što ih je Konferencija usvojila, važiti za svaku državu članicu koja kasnije ratifikuje ovu konvenciju.

Član 32.

Formalne ratifikacije ove konvencije biće dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji će ih registrovati.

Član 33.

1. Ova konvencija obavezuje samo države članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.

2. Konvencija stupa na snagu dvanaest mjeseci nakon što generalni direktor registruje ratifikacije dvije države članice.

3. Nakon toga, ova konvencija stupa na snagu, za svaku državu članicu, dvanaest mjeseci od dana registracije njene ratifikacije.

Član 34.

1. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju može, po isteku desetogodišnjeg perioda od njenog prvobitnog stupanja na snagu otkazati konvenciju aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji ga registruje. Otkaz stupa na snagu po isteku godinu dana od registracije akta o otkazivanju.

2. Za državu članicu koja je ratifikovala ovu konvenciju kao i za onu koja nije i koja u roku od godinu dana po isteku desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom paragrafu ne koristi pravo otkaza predviđeno ovim članom, ova konvencija je obavezna za sljedeći desetogodišnji period, a poslije toga, pod uslovima predviđenim u ovom članu, moći će da otkáže konvenciju po isteku svakog desetogodišnjeg perioda.

Član 35.

1. Generalni direktor Međunarodnog ureda rada obavještava sve države članice Međunarodne organizacije rada o registrovanju svih ratifikacija, izjava i otkaza koje mu dostavljaju države članice Organizacije.

2. Obavještavajući članice Organizacije o registrovanju druge ratifikacije koja mu se dostavlja, generalni direktor će skrenuti pažnju državama članicama Organizacije na datum stupanja ove konvencije na snagu.

Član 36.

Generalni direktor Međunarodnog ureda rada saopštava generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, u cilju registrovanja u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, sve podatke o svim ratifikacijama, izjavama i otkazima koje je registrovao u skladu sa prethodnim članovima.

Član 37.

Kad god to smatra nužnim, Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada podnosi Generalnoj konferenciji izvještaj o primjeni ove konvencije i razmatra da li je potrebno na dnevni red konferencije staviti pitanja njene potpune ili djelimične revizije.

Član 38.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se ova konvencija potpuno ili djelimično revidira i ako novom konvencijom nije drukčije predviđeno:

a) ratifikacija od strane jedne države članice nove konvencije kojom se vrši revizija, samim tim, bez obzira na odredbe člana 82. povlači trenutni otkaz ove konvencije, pod uslovom da je nova konvencija kojom se vrši revizija stupila na snagu;

b) onog dana kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupa na snagu, ova konvencija prestaje da bude otvorena državama članicama za ratifikaciju.

2. Ova konvencija će u svakom slučaju ostati na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one države članice koje su je ratifikovale, a nisu ratifikovale konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 39.

Tekstovi ove konvencije na francuskom i engleskom jeziku su jednako punovažni.

-

TABELA I. SPISAK PROFESIONALNIH BOLESTI

<i>Profesionalne bolesti</i>	<i>Posao pri čijem se obavljanju izlažemo riziku</i>
1. Pneumokonioze (Pneumoconiosis) prouzrokovane sklerogeničnom mineralnom prašinom (silikoza, antrako-silikoza, azbest) I siliko-tuberkuloza ukoliko je tuberguloza odlučujući uzrok nesposobnosti ili smrti	Svi poslovi pri čijem se obavljanju izlažemo riziku o kome je riječ
2. Bronhopulmonalne bolesti (Oboljenja bronhija i pluća) prouzrokovane prašinom teškog-metalom Bronchopulmonary bronho-pulmonalne diseases caused by hard-metal dust.	"
3. Bronhopulmonalne bolesti (Oboljenja bronhija i pluća) prouzrokovane pamučnom prašinom (byssinosis), ili prašinom lana, konoplje ili jute (sisal)	"
4. Profesionalna (radna) astma prouzrokovana senzibilnim agentima ili nadražnim sredstvima koji se javljaju u procesu rada.	"
5. Spoljašnji alergijski alveolitis i njegove nus-pojave prouzrokovane inhalacijom organske prašine, kao što je propisano nacionalnim zakonodavstvom.	"
6. Bolesti prourokavane berilijumom ili njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
7. Bolesti prouzokovane kadmijumom ili njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
8. Bolesti prouzrokovane fosforom ili njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
9. Bolesti prouzrokovane hromom ili njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
10. Bolesti prouzrokovane mangamom ili njegovim toksičnim jedinjenjima.	"

11. Bolesti prouzrokovane arsenom ili njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
12. Bolesti prouzrokovane živom ili njenim toksičnim jedinjenjima.	"
13. Bolesti prouzrokovane olovom ili njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
14. Bolesti prouzrokovane fluorom ili njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
15. Bolesti prouzrokovane karbon disulfidom.	"
16. Bolesti prouzrokovane toksičnim halogenim derivatima alifatskih ili aromatskih ugljikovodika.	"
17. Bolesti prouzrokovane benzolom ili njegovim toksičnim homolozima.	"
18. Bolesti prouzrokovane toksičnim nitro i amino-derivatima benzola ili njegovih toksičnih homologa.	"
19. Bolesti prouzrokovane nitroglicerinom ili drugim esterima azotne kiseline.	"
20. Bolesti prouzrokovane alkoholom, glikolom ili ketonima.	"
21. Bolesti prouzrokovane zagušljivim gasovima: ugljen monoksid, hidrogenski cijanid ili njegovi toksični derivati, hidrogenski sulfide.	"
22. Gubljenje sluha prouzrokovano bukom.	"
23. Bolesti prouzrokovane vibracijama (oboljenje mišića, tetiva, kostiju, zglobova, perifernih krvnih sudova ili perifernih nerava).	"
24. Bolesti prouzrokovane radom u komprimiranom vazduhu.	"

25. Bolesti prouzrokovane jonizujućom radijacijom.	Svi poslovi pri čijem se obavljanju izlažemo dejstvu jonizujuće radijacije.
26. Oboljenje kože prouzrokovano fizičkim, hemijskim ili biološkim sredstvima koja nisu uključena u druge tačke.	Svi poslovi pri čijem se obavljanju izlažemo riziku o kome je riječ.
27. Početni epitelni karcinom kože izazvan katranom, smolom, bitumenom, mineralnim uljima, antracenom, ili jedinjenjima, proizvodima i otpacima ovih supstanci.	"
28. Karcinom pluća ili mesotheliomas izazvan azbestom.	"
29. Infektivne ili parazitske bolesti navučene na poslu gdje postoji poseban rizik od kontaminacije.	<p>(a) Zdravstvo ili laboratorijski posao.</p> <p>(b) Veterinarstvo.</p> <p>(c) Poslovi koji nalažu kontakt sa zaraženim životinjama, rukovanje životinjskim otpacima, utovar, istovar ili transport robe koja je mogla biti zagađena zaraženim životinjama ili životinjskim otpacima.</p> <p>(d) Ostali poslovi koji nose naročit rizik od kontaminacije.</p>

- U primjeni ove tabele treba se uzeti u obzir, gdje je to potrebno, stepen i vrsta izloženosti.

TABELA II. PERIODIČNA DAVANJA TIPSKIM KORISNICIMA

<i>Kategorija</i>	<i>Tipski korisnik</i>	<i>Procenat</i>
1. Privremena ili početna (inicijalna) nesposobnost za rad	Čovjek sa ženom i dvoje djece	60
2. Potpuni gubitak sposobnosti zarađivanja ili odgovarajući gubitak fizičke sposobnosti.	Čovjek sa ženom i dvoje djece	60
3. Smrt hranioca porodice	Udovica sa dvoje djece	50

ANEX
MEĐUNARODNA STANDARDNA KLASIFIKACIJA, PO INDUSTRIJAMA SVIH
GRANA EKONOMSKE DJELATNOSTI (REVIDIRANA 1969. god.)
SPISAK GLAVNIH PODJELA, PODJELA I GLAVNIH GRUPA

Nomenklatura po granama i klasama

Glavne grane 1. Poljoprivreda, lov, šumarstvo and ribolov

<i>Podjela</i>	<i>Glavna grupa</i>	
11		Poljoprivreda i lov
	111	Poljoprivredna proizvodnja i uzgoj stoke
	112	Poljoprivredne službe (usluge)
	113	Lov, lov na zamkuni razmnožavanje divljači
12		Šumarstvo i sječa šume
	121	Šumarstvo
	122	Sječa šume

13	130	Ribolov
----	-----	---------

Glavna podjela 2. Ekstrakcija uglja i kamena

Podjela	Glavna grupa	
21	210	Ekstrakcija uglja
22	220	Proizvodnja sirove nafte i prirodnog gasa
23	230	Ekstrakcija metalnih ruda
29	290	Ekstrakcija ostalih nemetalnih ruda

Glavna grana 3. Prerađivačka industrija

Grana	Glavna grupa	
31		Prehrambena industrija, proizvodnja pića i duhanska industrija
	311-312	Prehrambena proizvodnja
	313	Proizvodnja pića
	314	Duhanska industrija
32		Tekstilna industrija, industrija odjevnih predmeta i kožna industrija
	321	Industrijska prerada tekstila
	322	Industrija odjevnih predmeta, osim obuće
	323	Proizvodnja kože i gotovih proizvoda od kože, vještačke kože i krzna, osim obuće i odjevnih predmeta
	324	Proizvodnja obuće, osim vulkanizirane ili gumene ili plastčne obuće

33		Drvena industrija i industrija gotovih proizvoda od drveta, uključujući i namještaj
	331	Drvena industrija i industrija gotovih proizvoda od drveta i pluta, osim namještaja
	332	Proizvodnja namještaja i dijelova za namještaj, osim metalnih
34		Papirna industrija i industrija gotovih proizvoda od papira, štamparije i izdavačke kuće
	341	Papirna industrija i industrija gotovih proizvoda od papira
	342	Štamparije, izdavačke kuće i srodne industrije
35		Hemijska industrija i industrija gotovih hemikalija, te prerađevine od nafte, uglja, gume i plastike
	351	Proizvodnja industrijskih hemikalija
	352	Proizvodnja ostalih hemikalija
	353	Rafinerije nafte
	354	Proizvodnja ostalih prerađevina od nafte i uglja
	355	Proizvodnja gotovih proizvoda od gume
	356	Proizvodnja gotovih proizvoda od plastike koji nisu klasifikovani u prethodnim grupama
36		Proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda, osim prerađevina od nafte i uglja
	361	Proizvodnja grnčarije, lončarije i porculana
	362	Proizvodnja stakla i gotovih proizvoda od stakla
	369	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda
37		Bazična metalna industrija
	371	Proizvodnja čelika i proizvoda na bazi čelika
	372	Bazična metalna industrija koja nije na bazi crnih metala

38		Proizvodnja fabrikovanih proizvoda od metala, aparata i opreme
	381	Proizvodnja fabrikovanih proizvoda od metala, osim aparata i opreme
	382	Proizvodnja aparata osim električnih
	383	Proizvodnja električnih mašinskih aparata, uređaja i pribora
	384	Proizvodnja transportne opreme
	385	Proizvodnja stručne i naučne opreme, te opreme za mjerenje i kontrolu koja nije klasifikovana u prethodnim grupama, kao i fotografskih i optičkih proizvoda
39	390	Ostala proizvodna industrija

Glavna podjela 4. Električna, gas i voda

Podjela	Glavna grupa	
41	410	Električna, gas i para
42	420	Vodovod i vodo-snađjevanje

Glavna podjela 5. Građevinarstvo

Podjela	Glavna grupa	
50	500	Građevinarstvo

Glavna podjela 6. Veleprodaja i maloprodaja, restorani i hoteli

Podjela	Glavna grupa	
61	610	Veleprodaja
62	620	Maloprodaja
63		Restorani i hoteli

	631	Restorani, kafići, i ostala mjesta u kojima se služi hrana i piće
	632	Hoteli, prenočišta, kampovi i ostala mjesta za smještaj gostiju

Glavna podjela 7. Transport, skladištenje i komunikacija

<i>Podjela</i>	<i>Glavna grupa</i>	
71		Transport i skladištenje
	711	Kontinentalni transport
	712	Vodeni transport
	713	Vazdušni transport
	719	Usluge srodne transportu
72	720	Komunikacija

Glavna podjela 8. Finansiranje, osiguranje, nepokretna imovina i poslovne usluge

<i>Podjela</i>	<i>Glavna grupa</i>	
81	810	Finansijske institucije
82	820	Osiguranje
83		Nepokretna imovina i poslovne usluge
	831	Nepokretna imovina,
	832	Poslovne usluge osim aparata i opreme za iznajmljivanje i zakup

	833	Oprema za iznajmljivanje i zakup
--	-----	----------------------------------

Grana 8. – Službe

Glavna podjela 9. Općinske i socijalne službe i lične usluge

<i>Podjela</i>	<i>Glavna grupa</i>	
91	910	Javna administracija i odbrana
92	920	Sanitarne i slične usluge
93		Socijalne i srodne komunalne usluge
	931	Usluge obrazovanja
	932	Istraživački i naučni instituti
	933	Medicinske, zubarske, ostale zdravstvene i veterinarske usluge
	934	Institucije za socijalnu pomoć
	935	Poslovna, stručna i udruženja radnika
	939	Ostale socijalne i povezane općinske usluge
94		Usluge rekreacije i kulture
	941	Filmska industrija i druge industrije za zabavu
	942	Biblioteke, muzeji, botaničke i zoološke bašte, kao i ostale usluge kulture koje nisu prethodno definisane
	949	Službe za rekreaciju i zabavu koje nisu prethodno definisane
95		Usluge obavljanja kućnih i ličnih poslova
	951	Usluge popravke koje nisu prethodno definisane
	952	Perionice, usluge pranja veša, kao i usluge čišćenja i farbanja mašina za pranje veša

	953	Domaća industrija
	959	Ostale lične usluge
96	960	Međunarodna i ostala extra-teritorijalna tijela

Glavna podjela 0. Aktivnosti koje nisu adekvatno definisane

Podjela	Glavna grupa	
0	000	Aktivnosti koje nisu adekvatno definisane

Primjedba:

Ustav: Član 22. Ustava Međunarodne organizacije rada

Konvencija: C 102 Konvencija o socijalnoj sigurnosti (Minimalni standardi), 1952. god.

Konvencija: C 012 Ova konvencija revidira Konvenciju o obeštećenju radnika (poljoprivreda), 1921. god.

Konvencija: C 017 Ova konvencija revidira Konvenciju o obeštećenju radnika (nesreća na poslu), 1925. god.

Konvencija: C 018 Ova konvencija revidira Konvenciju o obeštećenju radnika (profesionalne bolesti), 1925. god..

Konvencija: C 042 Ova konvencija revidira Konvenciju o obeštećenju radnika (profesionalne bolesti) (revidirana), 1934. god.

Konvencija: C 130 Konvencija o beneficijama za ljebarsku njegu i bolest, 1969. god.